

Deputaten geestelijke verzorging varenden

Artikel

De Nederlandse Geloofsbelijdenis (1561-2011)

De Nederlandse Geloofsbelijdenis is precies 450 jaar geleden geschreven door Guido de Bres - een man die bedreigd en vervolgd werd. Want de inquisitie woedde.

Het grootste gedeelte van West-Europa was helemaal in handen van Rome en de dwaalleer van de paus van Rome. En in handen van de koning van Spanje - hier in Nederland. Het was even voor de tachtigjarige oorlog.

Goddeloosheid en verdrukking en vervolging was aan de orde van de dag. Het gevaar was groot dat die goddeloze koning zouden kraaien en zeggen: "O, dat verdrukte hoopje, dat kunnen we wel opruimen." En de vervolgte reformatorische christenen zouden moedeloos kunnen worden en zeggen: "Het loopt nergens op uit."

En nu wijst de Nederlandse Geloofsbelijdenis op God. Hij regeert. Hij is getrouw. Hij zal Zijn kerk behouden en bewaren. Hij zal eenmaal de overwinning geven.

Guido de Bres was een Nederlander, maar ik denk niet dat hij veel woorden Nederlands sprak. Een Nederlander die Frans sprak. Vroeger sprak meer dan de helft van Nederland Frans.

Ze woonden in de zuidelijke Nederlanden. Dat hele Waalse gebied - Henegouwen - dat was allemaal Nederland. In welke taal zou die Nederlandse Geloofsbelijdenis nu het eerst opgesteld zijn? In het Frans.

Guido de Bres is geboren in Bergen in Henegouwen - een vrij grote stad: Mons.

Zijn vader was daar glasschilder. Guido is geboren in 1522 en opgegroeid in het Roomse geloof. Maar toen hij zo'n jaar of 25 was, is hij tot bekering gekomen en begon hij het evangelie te prediken. Hij kwam in conflict met de overheid en moest vluchten naar Engeland; daar heeft hij onder anderen Datheen, Utenhove, Micron en a Lasco ontmoet.

Enige tijd later keerde hij weer terug naar de Nederlanden en was enige jaren werkzaam in Rijssel - de stad Lille - dat lag toen in Nederland.

De Bres moest kort daarop weer vluchten naar Frankrijk en Zwitserland. In Geneve heeft hij vermoedelijk Calvijn ontmoet.

Het was een leven van vluchten, als een veldhoen op de bergen gejaagd, evenals Datheen in diezelfde tijd. Al die mensen moesten ter wille van de geloofsvervolging, dan naar Engeland, dan naar Duitsland, dan naar Zwitserland en dan naar Frankrijk vluchten. Een opgejaagd leven.

In Doornik, in de zuidelijke Nederlanden, belandt De Bres. Daar leeft hij min of meer ondergedoken. Bij de stadswallen is een tuinhuisje; dat beschouwt hij als zijn studeervertrek. Hij heeft een pastorie in een armoedig huisje verderop in de stad.

Maar in dat tuinhuisje schrijft hij de Nederlandse Geloofsbelijdenis - 37 artikelen - in het Frans. Met de bedoeling om die toe te sturen aan de koning van Spanje. Met de bedoeling om tegen die koning van Spanje te zeggen: "Koning, wij zijn geen ketters. Wij zijn geen opstandelingen. Wij zijn geen wederdopers. Wij behoren niet tot de groep van Jan van Leiden die in Munster zoveel op zijn geweten heeft.

Tot die groep die altijd in het hele rijk revolutie en opstand schreeuwt en predikt; daar behoren wij niet toe. Wij zijn vredelievende, Bijbelse christenen. Wij willen alleen maar een goed getuigenis geven van God."

Dat was de bedoeling van Guido de Bres - met deze belijdenis een getuigenis geven tegenover de koning van Spanje, die natuurlijk in Madrid woonde.

Hoe krijg je die belijdenis in Madrid? Nu, daar wist De Bres wel wat op te vinden. Die belijdenis werd in een pakje gebonden en werd in de nacht van de eerste op de tweede november 1561 over de muur van het kasteel in Doornik gegoid!

In dat kasteel lag de Spaanse bezetting! En als die Spaanse soldaten dat pakje de andere ochtend vinden, zullen ze wel zorgen dat dat bij de koning komt. Want het is geadresseerd aan de koning van Spanje. Vermoedelijk heeft hij het inderdaad onder ogen gehad! Maar hij heeft er zich weinig van aan getrokken. Die koning was de beruchte Philips II.

Maar dat kwam uit, dat daar dat pakje gegoid was, en ineens zetten de vervolgers jacht op de opsteller van deze belijdenis. De Bres moest hals over kop naar elders vluchten! Maar in dat tuinhuisje lagen nog een paar honderd exemplaren van die Belijdenis. Dat wisten enkele vrienden van hem. Ze zijn daar gauw naar toe gegaan en hebben die paar honderd exemplaren opgepakt en hebben ze in de tuin proberen te verbranden! om alle sporen uit te wissen. Maar er ging natuurlijk rook op; dat zagen de burens. Ze waren

goed Rooms! Ze vonden daar de resten van die verbrande Belijdenis en ze lazen dat, en zeiden: Dat is geen zuivere koffie.

Ze zijn ermee naar de overheid gelopen. Zodat De Bres helemaal in een hachelijke situatie kwam. Het was weer onderduiken. Af en toe, in het geheim een preek houden, in Antwerpen, Valenciennes en andere plaatsen. Uiteindelijk is hij gepakt door de vervolgers - samen met een collega.

Ze hebben hen allebei opgehangen in Valenciennes, op de markt, op de 31e mei 1567 - dus vlak voor de tachtigjarige oorlog is Guido de Bres als martelaar, als bloedgetuige voor Christus gevallen; in de blijmoedigheid van het geloof is hij heengegaan in het koninkrijk der hemelen.

We mogen zeggen dat de Nederlandse Geloofsbelijdenis een vrucht is van de vervolgte kerk.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis lijkt veel op de Franse Geloofsbelijdenis. Hij is wat de inhoud betreft volkomen in overeenstemming met de Schrift en ook met de Catechismus, maar volgt een ander schema. De Nederlandse Geloofsbelijdenis volgt de theologische orde. Dat wil zeggen: De Nederlandse Geloofsbelijdenis gaat uit van God, spreekt vervolgens over de werken Gods, om dan ten slotte weer tot God terug te keren.

Nu gaan we naar die Belijdenis zelf - naar het eerste artikel. Daar staat: Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond, dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen hetwelk wij God noemen.

Dat is de belijdenis van God. Wat is dat Schriftuurlijke taal. Dat is geloofstaal! Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond. Dat is de belijdenis van de christelijke kerk.

In Romeinen 10 zegt de apostel Paulus: Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken namelijk indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloven dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zo zult gij zalig worden want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid.

Op die tekst van de Heilige Schrift baseert zich de eerste regel van onze Geloofsbelijdenis. Dat is volledig Schriftuurlijk. Eerst geloven met het hart en dan belijden met de mond.

Die allen die hier spreken dat zijn de ware christenen. Dat zijn geen mondbelijders alleen. Dat zijn harte-belijders. Wij geloven met het hart. Als je niet met het hart gelooft, kun je dit niet uitspreken. Hier staat: wij geloven met het hart.

Een belijdenis met de mond is niet voldoende. Dan ben je een mondbelijder, een uitwendige belijder, een meeprater, een naprater. Maar deze geloofsbelijdenis is geen napraterij, geen meepraterij. De NGB is geboren uit het (ware) geloof.

God komt met Zijn Woord.

Wij mogen blij zijn dat God Zijn gedachten aan ons heeft willen bekend maken.

Stel u voor dat de Heere dat niet gedaan had. Dat Hij de Bijbel niet had laten schrijven. Dan waren we allemaal in het donker gebleven.

Dan waren we als blinden in het pikdonker gebleven. En dan waren we door onze zonde verloren gegaan.

God komt met Zijn Woord; daar staat in wat u nodig hebt om getroost te leven en zalig te sterven.